

Нада Колунчија

Ансамбл Темус из Шведске

Ансамбл Метаморфозис Из архиве Међународне трибине композитора

Кроз кутије звука

На укупно девет концерата, представљена су претежно најновија дела домаћих аутора уметничке музике свих генерација, као и остварења прстигла из земаља бивше Југославије, Сједињених Држава, Холандије, Грчке, Кипра, Велике Британије, Пољске, Кине, Румуније, Италије, Литваније и Јужне Кореје.

Овогодшња 24. Међународна трибина композитора трајала је у Београду пуних седам дана, између 24. и 30. септембра и, уз два пратећа програма, на укупно девет концерата, представила претежно најновија дела домаћих аутора уметничке музике свих генерација, као и остварења прстигла из земаља бивше Југославије, Сједињених Држава, Холандије, Грчке, Кипра, Велике Британије, Пољске, Кине, Румуније, Италије, Литваније и Јужне Кореје.

Своје вечери су, захваљујући гостовањима ансамбала „Devotio Moderna“ из Бухареста и „Lithuanian Ensemble Network“ из Вилњуса, имали савремени композитори из Румуније и Литваније, док је шведску музичку сцену заступала мултимедијални пројекат ансамбла „Theraps“. Домаћу извођачку екипу суверено су предводили ансамбл „Градилиште“ (два концерта), трио „Покрет“ и гудачки оркестар „Метаморфозис“.

На самом отварању, посебно вече је имала наша пијанисткиња Нада Колунчија, чији је рад са групом „Прерађивачка индустрија музичког материјала“ обележило читав фестивал подизавши му овогодшњу тематску и идејну нит – музичку кутију. Наравно, само поједине композиције изведене на фестивалу су се позивале на ову сприну из нашег детињства, углавном на њена механичка или звучно-тежбарска својства, што је било сасвим довољно да се ова тематска нит уочи и прати, али и да не буде преливне обавезујућа како за саме старореци, тако и за селекторски тим Трибине, композиторе средње генерације Ивана Брљачића и Бранку Поповић.

Фестивал је имао сасвим задовољавајући број слушалаца, углавном у прелепом и просторном

24. МЕЂУНАРОДНА ТРИБИНА КОМПОЗИТОРА

Зорица Премаић

холу Народне банке Србије, који је већ више година доминилни амбијент Трибине, а такође и у Дому оmlадине Београда и Студију 6 Радио Београда.

Фестивал је отворила Нада Колунчија која је, са својом групом уметница разних усмерења „Прерађивачка индустрија музичког материјала“, извела мултимедијалну музичку представу „Календоскоп“ на сцени „Рафа Плаовић“ Народног позоришта. Било је то претежно вече султаних звукова музичких кутија, дечкијих клавира-итрачке и великог клавира, а повремено и електронике и компјутерске музике, па чак и једног старог електричног инструмента – теремина. Нада Колунчија и њен ансамбл су нам представили малу историју присуства дечкијег клавира-итрачке у свету уметничке музике, почев од остварења Дона Кеџа из 1948. преко композиција Луја Андријесна и Тобија Вајнингга, па до Милоша Ратковића, док се у минијатурним механизмима музичких кутија у својим углавном концептуалним остварењима поиграли Јанис Кријакидес, Ричард Барет, Иван Елезовић, Мирослав Савић и Ирена Поповић. Најупелијих и најеложеније остварење ове вечери била је бајковита, духовита и нежна композиција „Из дечкијег урта – серенада за лутку, клавира, Дебиенија, микрофона, Лоџе, два звучника и теремин“ Божана Барџића који је управљао и компјутером уживом извођењу, као и дутком из индонезанског позоришта која је била повезана са теремином и својим покретима „правила“ музичку.

Како је програм 24. Међународне трибине композитора обухватио преко шездесет остварења домаћих и страних аутора свих генерација, то ћу овага пута приказати само најупелија дела српских композитора која се и иначе најре-

ђе изводе или емитују и готово никад не промовишу у медијима. Међу њима је „Меланхолија“ за обоу и клавирички квартет Милана Михајловића, дело већ познато немачкој публици, још једна у низу високоестетизованих и технички беспрекорно остварених композиција овог нашег аутора, који се кажује своје ванмузичке идеје о незадовољству, потиштености и повлачењу интелектуалца и уметника из савременог света.

Ансамбл „Градилиште“ извело је још неколико веома успешних остварења српских композитора: „Wreck of Silence“ Ивана Огњановића за мексоопран, баритон, виолинчело, клавира и електронике, сложене фактуре, благе постављене вертикале и сјајних прелазних између електронике и акустичких инструмента и гласова, а све то на основу микромодела претежног из једне музичке кутије: „Бука у унутрашњој тишини“ Милоша Заткалика за флауту, обоу, кларинет, ударачке и клавира, једно од најупелијих остварења овог аутора, који се упустио у fine тембралне комбинације фактуре и аливанса, симболичан и експресиван постмодеран израз у одлично склопљеној мозаичкој структури форме: „Phylody, Quiescence“ за флауту, клавира, хармоник, виолинчело и контрабас младе Ане Пеговић, са спектралним априорацијама ултрафиног звучња, сва од тембралних дефинитности којима се метафорично ширвој животна биљка.

Трио „Покрет“ који сачињавају извршни уметници Мален Стојић-Васљевић, виолина, Милош Николић, кларинет и Маја Микшић, клавира, остварило је такође изузетно концертно вече на коме су, између осталих, представили и три неомо успела остварења Срђана Хофмана, Татјане Милошевић и Светлана Савић, снажно постигнута у властитом свету постмодерне игре са зна-

чењем. Хофманово дело „Кроз кутије звука“ има мозаичку структуру календоскопа или Рубинкове коцке која, дакле, музички садржај „прелама“ кроз разноврне акустичке ситуације, а он, опет, буде у нама различите емотивне одговоре, од препознавања и емпатије, до изненађења и унутрашњег осмеха. Агилио, разгранато и младалачко, ово Хофманово остварење свакако спада у ред његових најупелијих композиција. Слично се може рећи и за „Шетњу са Рином“ Татјане Милошевић, која такође оперирае хрицама и ковалним звуком са постмодерном полимузичношћу, инспирацијом и вишецименталношћу свог садржаја. Она је за овај колаж упретрела властиту музику из балета „Coinci/Dance“. Светлана Савић, овогодшња добитница награде „Стеван Мокрацац“, остварила је још једну изврсну композицију, „Tempo mobile“, у којој, на бази игре са имитирањем разних електронских звукова акустичким инструментима, као и на основу посебног бројчаног концепта који је у основи тоנסке грађе, пролећу три кратка, духовита и деликатностима пребогата става.

Гудачки оркестар „Метаморфозис“ већ је стекао репутацију поручиоца и преданог извођача домаће музике. Његовим концертном завршница је Међународна трибина композитора, а те вечери најупелија је била композиција „Дијамантски рит“ Силарда Мезеја, чија музика отворено извире из импровизиране биљске цезу и старим праксама мађарског фолклора. Њено дејство остаје на високом нивоу и по критеријумима уметничке музике: суптилно и продубљено ради са одобраним темама, познаје све тајне сложеног одвијања музичког времена, инвентивно гради разноврне звучне фактуре и способан је да одржи висок ниво опште драматуршке тензије. То постиже сталним пулсом, као и мудро распоређеним импровизиционим одломцима, а посебно је моћно његово коришћење хетерофонije и снаге настојавања више самосталних мелодијских линија. Како у старом мађарском фолклору, тако и у савременој импровизованој и уметничкој музици.

24. Међународна трибина композитора одржана је и ове године, иако је од ресорних министарстава државе и града добила само симболична средства. Да њоме једини фестивал у земљи не пропадне поборници су се сами композитори, преко свог друштва за заштиту ауторских права (СОКО) које је у највећој мери спонзорисало ову манифестацију, а драгоцел и не мали допринос дала је и општина Врачар, да је стало да се на њеној територији одржава један ексклузиван фестивал.